

**Türkmenistanyň Adalat ministrliگی tarapyndan 2016-njy ýylyň 26-njy
ýanwarynda 951 san bilen döwlet belligine alyndy**

**Türkmenistanyň Zähmet we ilaty
durmuş taýdan goramak ministrliğiniň
2016- njy ýylyň “6” ýanwar 2-Ö belgili
buýrugy bilen tassyklandy**

“Ylalaşyldy”

**Aşgabat şäheriniň häkimligi
_____M.Abilow**

2015-nji ýylyň “30” dekabır

“Ylalaşyldy”

**Ahal welaýatynyň häkimligi
_____A.Ýazmyradow**

2015-nji ýylyň “30” dekabır

“Ylalaşyldy”

**Balkan welaýatynyň häkimligi
_____D.Durdyýew**

2016-njy ýylyň “4” ýanwar

“Ylalaşyldy”

**Daşoguz welaýatynyň häkimligi
_____O.Gurbannazarow**

2016-njy ýylyň “4” ýanwar

“Ylalaşyldy”

**Lebap welaýatynyň häkimligi
_____M.Joraýew**

2015-nji ýylyň “31” dekabır

“Ylalaşyldy”

**Mary welaýatynyň häkimligi
_____B.Annagurbanow**

2016-njy ýylyň “4” ýanwar

**Durmuş goraglylygyna aýratyn mätäçlik çekýän we zähmet bazarynda
deň şertlerde bäsleşige ukypsyz raýatlary işe ýerleşdirmek üçin iş berijilere
paýy bellemegiň tertibi hakynda
Düzgünnama**

(Türkmenistanyň Adalat ministrliginde 2019-njy ýylyň 14-nji ýanwarynda 1183 bellige alyş belgisi bilen bilen döwlet tarapyndan bellige alnan Türkmenistanyň Zähmet we ilaty durmuş taýdan goramak ministriniň 2018-nji ýylyň 20-nji dekabryndaky 160-Ö belgili buýrugy bilen girizilen goşmaça bilen)

1. Durmuş goraglylygyna aýratyn mätäçlik çekýän we zähmet bazarynda deň şertlerde bäsleşige ukypsyz raýatlary işe ýerleşdirmek üçin iş berijilere paýy bellemegiň tertibi hakynda Düzgünnama (mundan beýläk – Düzgünnama) “Ilaty iş bilen üpjün etmek hakynda” Türkmenistanyň Kanunyna, Türkmenistanyň Ilaty durmuş taýdan goramak hakynda kodeksine, şeýle hem Türkmenistanyň Prezidentiniň 2015-nji ýylyň 1-nji maýynda çykaran 14226-njy karary bilen tassyklanan “Türkmenistanda iş üpjünçilik ulgamyny kämilleşdirmegiň hem-de täze iş orunlaryny döretmegiň 2015-2020-nji ýyllar üçin maksatnamasyna” laýyklykda işlenip taýýarlandy hem-de durmuş goraglylygyna aýratyn mätäçlik çekýän we zähmet bazarynda deň şertlerde bäsleşige ukypsyz raýatlary (mundan beýläk - durmuş goraglylygyna mätäç raýatlar) zähmet şertlerini göz önünde tutmak bilen, işe ýerleşdirmek üçin iş berijilere paýy bellemegiň tertibini we şertlerini kesgitleýär.

I. Umumy düzgünler

2. Paý – bu durmuş goraglylygyna mätäç raýatlary zähmet şertlerini göz önünde tutmak bilen işe ýerleşdirmek üçin, iş berijilere olaryň sanaw boýunça işgärleriniň sanynyň göterimlerinde bellenilýän we şol iş berijini şeýle raýatlary işe kabul edilmegine borçly edýän iş orunlarynyň in az sanydyr.

Paý welaýatyň, welaýat hukukly şäheriň çäginde ýerleşýän, guramaçylyk-hukuk we eýeçiligiň görnüşine garamazdan kärhanalara, guramalara, edaralara bellenilýär. Harby we olara deňleşdirilen, içeri işler we hukuk gorajy edaralary muňa girmeyär.

Durmuş goraglylygyna mätäç raýatlary paýa laýyklykda işe ýollamaklyk Durmuş goraglylygyna aýratyn mätäçlik çekýän we zähmet bazarynda deň şertlerde bäsleşige ukypsyz raýatlary işe ýerleşdirmek meselelerine seredýän toparyň karary esasynda amala aşyrylýar. Durmuş goraglylygyna aýratyn mätäçlik çekýän we zähmet bazarynda deň şertlerde bäsleşige ukypsyz raýatlary işe ýerleşdirmek meselelerine seredýän toparyň karary onuň mejlisiniň teswirnamasy (şu Düzgünnama goşundy) bilen resmileşdirilýär

3. Paýa laýyklykda işe ýerleşdirilmäge, girdeji çeşmesi bolmadyk (döwlet kömek puly hem-de Türkmenistan boýunça bellenen in pes aýlyk zähmet hakyndan geçmeýän maşgalanyň umumy girdejisi muňa girmeyär) durmuş goraglylygyna

mätäç raýatlaryň şu aşakdaky toparlary degişlidir:

kärhanalaryň ýatyrylmagy ýa-da işiniň bes edilmegi, işgär sanynyň ýa-da wezipe sanawynyň gysgaldylmagy bilen bagly iş ýerini ýitiren adamlar;

medisina anyklaýyşynyň netijenamasyna laýyklykda, saglyk ýagdaýy gulluk wezipelerini ýerine ýetirmäge päsgel bermeýän, öz saglygyna we beýleki raýatlaryň zähmetine howp salmaýan maýyplygy bolan adamlar;

radiasiýa heläkçiliginiň netijesinden ejir çeken adamlar;

maşgalada ýeke-täk ekleýji bolup duran adamlar;

ilkinji gezek iş gözleýän ýetim çagalar;

bir ýa-da ondan köp kämillik ýaşyna ýetmedik çagany ýeke terbiýeleýän ene-atalar ýa-da olaryň ornuny tutýan adamlar.

Raýatlaryň bu toparlaryna aýratyn halatlarda welaýatlaryň, welaýat hukukly şäherleriň, etraplaryň we etrap hukukly şäherleriň häkimliklerinde döredilen Durmuş goraglylygyna aýratyn mätäçlik çekýän we zähmet bazarynda deň şertlerde bäsleşige ukypsyz raýatlary işe ýerleşdirmek meselelerine seredýän toparlaryň çykaran karary esasynda maddy ýagdaýy has pes maşgaladan bolan raýatlaryň beýleki toparlary hem goşulyp bilner.

II. Paýy kesgitlemegiň we bellemegiň tertibi

4. Paý bellenilýän iş berijileriň sanawy we paýa degişli edilen iş orunlarynyň sany (göterimi) her ýylda döwlet statistika edaralarynyň berýän iş berijileriň we olarda bar bolan sanaw boýunça işgärleriň sany baradaky maglumatlary esasynda welaýatlaryň we welaýat hukukly şäherleriň häkimleriniň kararlary bilen ýanwar aýynyň 31-inden gijä galman tassyklanýar hem-de etraplaryň, etrap hukukly şäherleriň häkimlikleriniň üsti arkaly dahylly iş berijileriň we beýleki guramalaryň dykgatyna ýetirilýär.

5. Paý bellemek hasabat ýylyň başyna sanaw boýunça işgärleriniň sany 15 adamdan ýokary bolan iş berijilere degişlidir. Iş berijä bellenen paý bir senenama ýyly üçin hereket edýär. Iş berijiler tarapyndan işe öň kabul edilen durmuş goraglylygyna mätäç raýatlar hem paýyň hasabyna işe kabul edilen hasaplanylýar.

6. Paýyň möçberi sebitiň zähmet bazarynda emele gelen ýagdaýdan we iş berijiniň işiniň aýratynlyklaryndan ugur alyp sanaw boýunça işgärleriniň sanynyň 2 göteriminden 5 göterimine çenli möçberde, bitin sanlarda bellenilýär.

Paý bellenende onuň çäklerinde zähmet şertlerini göz önünde tutmak bilen maýyplygy bolan adamlary işe ýerleşdirmek üçin iş ýerleriň sany kesgитlenýär we bu sanaw boýunça işgärleriniň sany 50 adamdan geçýän iş berijilere 2 göterim möçberinde bellenilýär.

7. Eger iş beriji maýyplaryň jemgyýetçilik birleşikleriniň ýolbaşçy we telekeçilik işini amala aşyrýan edaralary bolup durýan bolsa, maýyplygy bolan adamlaryň işe kabul edilmegi boýunça paý olara degişli däldir.

III. Durmuş goraglylygyna mätäç raýatlaryň iş bilen üpjün edilmegine iş berijileriň gatnaşmagy

8. İş berijiler paýa degişli edilen iş orunlaryna iş üpjünçilik edaralarynyň işe ýollaýyş haty resmileşdirilip berlen, durmuş goraglylygyna mätäç raýatlary işe kabul edýärler. Maýyplygy bolan adamlary işe ýerleşdirmek üçin paý bellenen iş berijiler degişli iş orunlaryny maýyplar üçin enjamlaşdyrýarlar ýa-da olar üçin täze iş orunlaryny öz serişdeleriniň ýa-da Türkmenistanyň kanunçylygynda gadagan edilmedik beýleki serişdeleriň hasabyna döredýärler.

Türkmenistanyň Saglygy goraýyş we derman senagaty ministrligi iş berijilere maýyplygy bolan adamlar üçin iş ýerlerini enjamlaşdyrmakda we olar üçin täze iş ýerlerini döretmekde zerur maglumatlary we usuly kömekleri berýär.

9. İş berijiler:

bellenen paýa laýyklykda iş orunlaryny kesgitläp, olaryň maglumatlaryny (wezipäniň, käriň ady, Işçileriň hünärleriniň, gullukçylaryň wezipeleriniň döwlet klassifikatory boýunça kody, zähmete hak tölemegiň ulgamy, aýlyk zähmet hakynyň möçberi we beýlekiler) paý bellenen gününden başlap 15 günden gijä galman ýerleşýän ýeri boýunça etrabyň, etrap hukukly şäheriň häkimliklerinde döredilen Durmuş goraglylygyna aýratyn mätäçlik çekýän we zähmet bazarynda deň şertlerde bäsleşige ukypsyz raýatlary işe ýerleşdirmek meselelerine seredýän topara hem-de zähmet we ilatyň iş bilen üpjünçiligi bölümüne maglumat berýärler;

paýa laýyklykda adamlaryň işe kabul edilişi barada Türkmenistanyň Statistika barada döwlet komiteti bilen ylalaşyp, Türkmenistanyň Zähmet we ilaty durmuş taýdan goramak ministrligi tarapyndan bellenen tertibe laýyklykda hasabat berýärler;

iş orunlarynyň sanynyň, işiniň ugrunyň üýtgemegi bolup geçende, şeýle hem paýa laýyklykda işe kabul edilen işgär işden boşanda bu barada degişli çözgüdiň kabul edilen gününden başlap 10 günden gijä galman ýerleşýän ýeri boýunça etrabyň, etrap hukukly şäheriň zähmet we ilatyň iş bilen üpjünçiligi bölümüne maglumat berýärler.

IV. Jemleyji düzgünler

10. Şu Düzgünnamanyň talaplarynyň ýerine ýetirilmezligi ýa-da talaba laýyk ýerine ýetirilmezligi üçin degişli taraplar Türkmenistanyň kanunçylygyna laýyklykda jogapkärçilik çekýärler.

“Durmuş goraglylygyna aýratyn mätäçlik çekýän we zähmet bazarynda deň şertlerde bäsleşige ukypsyz raýatlary işe ýerleşdirmek üçin iş berijilere paýy bellemegiň tertibi hakynda Düzgünnama goşundy

20___-nj_ ýylyň ___-nj_ _____ etrap/şäher häkimliginiň
Durmuş goraglylygyna aýratyn mätäçlik çekýän we zähmet bazarynda deň şertlerde
bäsleşige ukypsyz raýatlary işe ýerleşdirmek meselelerine seredýän toparynyň
geçiren maslahatynyň

№ ___ TESWIRNAMASY

20___-nj_ ýylyň ___-nj_ _____

_____ (şäher, etrap)

Toparyň başlygy:

_____ (Toparyň başlygynyň F.A.A.a., wezipesi)

Toparyň agzalary:

1. _____ (Toparyň agzalarynyň F.A.A.a., wezipeleri)
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____

Gün tertibi

1. Durmuş goraglylygyna aýratyn mätäçlik çekýän we zähmet bazarynda deň şertlerde bäsleşige ukypsyz raýatlary işe ýerleşdirmek üçin iş berijilere paýy bellemegiň tertibi hakyndaky Düzgünnama laýyklykda _____ welaýat/şäher häkiminiň 20___-nj_ ýylyň ___-nj_ ýanwarynda kabul eden _____ belgili kararyna laýyklykda _____ etrabynda/şäherinde iş üpjünçiligi çygrynda döwletiň goldawyna mätäç adamlary iş bilen üpjün etmek meselelerine seretmek.

2. Beýleki meseleler.

Toparyň başlygy _____ maslahaty açmak bilen, gün tertibiniň meseleleri bilen toparyň agzalaryny tanyşdyrды we _____ etrabyň/şäheriniň çäginde ýerleşýän iş berijilere 20___-nj_ ýyl üçin Durmuş goraglylygyna aýratyn mätäçlik çekýän we zähmet bazarynda deň şertlerde bäsleşige ukypsyz raýatlary işe

ýerleşdirmek üçin iş berijilere paýy bellemek hakyndaky kararyň ýerine ýetirilişi barada hasabat bermek üçin Zähmet we ilatyň iş bilen üpjünçiligi bölüminiň (mundan beýläk-Bölüm) ýolbaşçysyna söz berdi.

Bölüminiň ýolbaşçysy öz çykyşynda _____ welaýat/şäher häkiminiň 20__-nj_ ýylyň __-nj_ ýanwaryndaky kabul eden ____ belgili kararyna laýyklykda etrabyň/şäheriň çäginde hereket edýän iş berijilere bellenen paýa laýyklykda ____ sany iş orunlarynyň kesgitlenendigini, şeýle iş orunlara häzirkä wagta çenli ____ sany durmuş goraglylygyna mätäç adamlaryň işe ýollanandygyny, ýene-de ____ sany iş ornuna paýa laýyklykda durmuş goraglylygyna mätäç adamlaryň işe ýerleşdirilmeklige degişli bolup durýandygyny, şeýle hem

(gün tertibiniň meselesi boýunça beýleki ýagdaýlar beýan edilýär)

_____ habar berdi.

Şunuň bilen birlikde Bölüm tarapyndan ____ sany raýatyň durmuş goldawyna mätäç hökmünde hasaba alnandygyny hem-de bu raýatlaryň maşgala we beýleki ýagdaýlary barada habar berip, olaryň paýa laýyklykda işe ýollanmagy baradaky meselä seredilmegini teklip etdi.

Mundan başga-da, etrabyň çäginde hereket edýän iş berijiler tarapyndan Bölüme her aýda berilýän maglumatlaryň esasynda bar bolan boş iş orunlary barada maglumatlary topar agzalarynyň dykgatlaryna ýetirildi.

Soňra Toparyň başlygy gün tertibiniň meselesi boýunça topar agzalarynyň belliklerini we tekliplerini bermeklerini sorady.

Topar agzalary ara alyp maslahatlaşmalardan soňra, döwletiň goldawyna mätäç aşakdaky raýatlaryň:

1. _____
(durmuş goldawyna mätäç raýatyň F.A.A.a., doglan wagty, ýaşayan salgysy)

2. _____

3. _____

...

bellenen paýa laýyklykda iş bilen üpjünçilik gullugynyň işe ýollanyş hatynyň esasynda degişlilikde aşakdaky edaralara:

1. _____
(edaranyň doly ady, işe ýollanylýan wezipäniň, käriň ady)

2. _____

3. _____

...

işe ýollamagy we bu meseläni gözegçilikde saklamaklygy teklip etdiler.

Topar agzalarynyň her biriniň pikirleri diňlenenden soňra Topar **karar etdi:**

1. Döwletiň goldawyna mätäç aşakdaky raýatlary:

1. _____
(durmuş goldawyna mätäç raýatyň F.A.A.a., doglan wagty, ýaşayan salgysy)

2. _____

3. _____

...

bellenen paýa laýyklykda iş bilen üpjünçilik gullugynyň işe ýollanyş hatynyň esasynda degişlilikde aşakdaky edaralara:

1. _____
(edaranyň doly ady, işe ýollanylýan wezipäniň, käriň ady)

2. _____

3. _____

...

işe ýollamaly we bu meseläni gözegçilikde saklamaly.

2. İş beriji paýa laýyklykda işe kabul edilen işgäriň işe kabul edilendigi barada Bölüme habar bermeli.

3. İş beriji bellenen paýa laýyklykda işe kabul edilen işgär işden boşanda bu barada degişli çözüdiň kabul edilen gününden başlap 10 senenama gününden gijä galman Bölüme maglumat bermeli.

Toparyň başlygy

goly

(F.A.A.a.)

Toparyň kätibi

goly

(F.A.A.a.)